

HAMKORLIKDA O‘QITISH METODLARI YORDAMIDA BO‘LAJAK TIBBIYOT XODIMLARINI KASBIY MULOQOTGA TAYYORGARLIGINI RIVOJLANTIRISHNING O‘ZIGA HOS AFZALLIKLARI

Tojiyeva O‘ktamxon Xurshidovna

Qo‘qon tibbiyat kolleji direktori

Elektron pochta manzili: tojiyevaoktamxon700@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada, bo‘lajak tibbiyot xodimining kasbiy muloqotini rivojlanirishda hamkorlikda o‘qitish metodlaridan samarali foydalanish asosida ularning bilimi, malakasi va kasbiy kommunikativ ko‘nikmalarini shakllantirishning ahamiyati va afzalliklari haqida mulohazali fikrlar keltiriladi. O‘zbekiston ta’limini modernizatsiya qilish sharoitida mutaxassislarning kasbiy malakasini shakllantirish dolzarb pedagogik muammodir.

Kalit so‘zlar: aloqa, professional muloqot, kvaziprofessional, empatiya, aks ettirish, og‘zaki bo‘lmagan aloqa vositalari.

Hamkorlikda o‘rganish turli til darajadagi o‘quvchilarni birlashtirishning eng samarali usullaridan biridir. Bunday o‘qitishda o‘quvchilar bir-biriga yordam berish zarurligini ko‘radilar, ularning faoliyati shunday tashkil qilinadiki, o‘quvchilar birgalikda va hamkorlik qilsagina topshiriqlarning bajarilishiga erishiladi. Bundan tashqari, topshiriqning bajarilishi guruh rahbariga emas, balki jamoaning har bir a’zosiga bog‘liq, chunki har bir kishi ma’lum rolga ega va umumiylar maqsadga erishish uchun o‘z hissasini qo‘sadi. Faoliyatni tashkil etishning guruh shakli faol lug‘atni ishlab chiqish, ma’lum bir til darajasini ta’minlaydigan kommunikativ mashqlarni bajarish, shuningdek, loyihami ishlab chiqish bosqichlarida qo‘llaniladi.

Kasbiy muloqotga tayyorlikni shakllantirishning sharti bo‘lajak tibbiyot xodimining kasbiy malakasini shakllantirishning asosi sifatida rivojlanayotgan ta’lim

kvazprofessional va o‘quv-kasbiy faoliyatga bosqichma-bosqich qo‘shilish jarayonida sub’ekt pozitsiyasini shakllantirishdir. sub’ektivlik, shuningdek, loyiha faoliyati jarayonida.

Yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash nafaqat ular tomonidan fundamental bilimlarni chuqur, tizimli va sifatli o‘zlashtirishni tashkil etish, tegishli amaliy ko‘nikma va malakalarni shakllantirish, balki motivatsion sohani, o‘z-o‘zini rivojlantirish qobiliyatini rivojlantirishni ham nazarda tutadi. - amalga oshirish va ijodkorlik.

Afsuski, zamonaviy ta’lim standartlari bo‘lajak mutaxassisning kasbiy ahamiyatli shaxsiy xususiyatlarini shakllantirish, sub’ektiv pozitsiyani shakllantirishdan ko‘ra ko‘proq bilim bilan qurollantirishga qaratilgan. Shu bilan birga, mehnat psixologiyasi, pedagogika va psixologiya bo‘yicha zamonaviy tadqiqotlarda yangi ta’lim va tarbiya texnologiyalariga, xususan, shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim va ta’limga o‘tish tavsiya etiladi.

Ushbu yondashuvga muvofiq, kasbiy sub’ektiv pozitsiyani shaxsiy xususiyat sifatida rivojlantirish va ijodiy o‘zini o‘zi anglash, bilim, ko‘nikma va ko‘nikmalar sifatini oshirish, o‘z-o‘zini tarbiyalash, o‘z-o‘zini takomillashtirish va o‘z-o‘zini rivojlantirishga bo‘lgan ehtiyojni oshirish uchun zarur shartdir. Ijodiy faoliyatni rivojlantirish mutaxassis tayyorlash uchun katta ahamiyatga ega. Argiris o‘zining o‘rganishning "ikki halqa" kontseptsiyasidagi kabi, biz o‘z-o‘zini kuzatish va o‘z-o‘zini aks ettirishning individual va guruh jarayonlari individual va guruhning o‘zini o‘zi o‘zgartirish uchun kuchli vosita ekanligiga ishonamiz [5]. Talabaning sub’ektiv pozitsiyasini rivojlantirish uchun maxsus kurs doirasida asosiy e’tibor quyidagi texnologiyalardan foydalanishga qaratildi: muammoli ta’lim, o‘yin, loyiha.

Talabalarning mustaqil faoliyatiga asoslangan faollashtiruvchi texnologiyaning yorqin namunasi loyiha asosidagi ta’limdir.

Loyihaga asoslangan ta’lim yoki amaliy mashg‘ulotlarda qo‘llaniladigan loyihalar usuli talabalarning intellektual, ijodiy va kommunikativ ko‘nikmalarini shakllantirishga yordam beradi, xususan:

- matn bilan ishslash qobiliyati (asosiy narsani ajratib ko'rsatish, ikkinchi darajali narsani qoldirmaslik, kerakli ma'lumotlarni qidirish);
- axborotni tahlil qilish;
- umumlashtirish, xulosalar chiqarish;
- solishtirish va o'xshash yaratish;
- turli xil ma'lumotnomalar bilan ishslash;
- suhbatdoshni tinglash va eshitish uchun munozarani olib borish;
- O'z fikringizni ixcham ifodalang va hokazo.

Ushbu usuldan foydalanish tajribasi loyiha usuli faktik bilimlarni birlashtirishga emas, balki ularni qo'llash va yangilarini, ba'zan o'z-o'zini o'qitish orqali o'zlashtirishga qaratilgan degan xulosaga kelish imkonini beradi. Loyerha ustida ishslash tashabbuskorlik, ijodkorlik, muloqot qobiliyatları va jamoada ishslash qobiliyatını rivojlantiradi.

Talabaning sub'ektiv pozitsiyasini shakllantirishga qaratilgan darslarda didaktik material sifatida har xil turdag'i matnlardan foydalaniladi. Ularni tanlash muayyan darsdagi ishning maqsadlariga bog'liq. Bu namunali matnlar, o'z bayonotlaringizni yaratish uchun modellar va nuqsonli matnlar bo'lishi mumkin. O'quv jarayoni, shuningdek, aniq kasbiy vaziyatlarni, kasbiy yo'naltirilgan kommunikativ vazifalarni (kommunikativ vazifalarning mazmuni kasbiy faoliyatdagi muloqotning ma'nosi haqidagi bilimlar bilan boyitish, og'zaki va og'zaki bo'limgan muloqotni o'rgatish, suhbatdoshni tinglash va tushunish qobiliyatini rivojlantirish, ish suhbatini o'tkazish qobiliyati, taqdimot). Subyektiv pozitsiyani shakllantirishni ta'minlaydigan pedagogik jarayonning shartlaridan biri - muloqotda o'quvchilarning tashabbuskorligini rivojlantirishning turli usullaridan foydalanish, shifokor va bemor o'rtasidagi suhbatlarni tahlil qilishga talabalarning murojaati. Amalda, ijobiy ko'rinishlar bilan birga, xatolarga yo'l qo'yiladi, shuning uchun ulardan qochishga o'rgatish kerak.

Adabiyotlar ro‘yxati:

1. Филькова, Л.Н. Речевая коммуникация и речевой этикет / Л.Н. Филькова // Международный научный альманах. Сборник статей преподавателей, аспирантов, студентов / под ред. М.В. Воронцовой, А.А. Калюжного. Таганрог - Актюбинск: изд-во ПринтА, 2008.-№3.-С. 208-210.
2. Тихонова, Т.А. Формирование коммуникативной компетенции студентов медицинских ссузов // Среднее профессиональное образование. Приложение. - 2006.-№9.-С. 153-157
3. Скаткин, М.Н. Методология и методика педагогических исследований: В помощь начинающему исследователю. / М.Н.Скаткин - М., 1986. - 123 с.
4. Mansurjonovich, Juraev Muzaffarjon. "Methodological foundations for improving the content of training future ict teachers in the conditions of digital transformation of education." *Актуальные вопросы современной науки и образования* 9 (2022).
5. Juraev, Muzaffarjon Mansurjonovich. "Pedagogical conditions for the development of vocational education through interdisciplinary integration into the vocational education system." *НАУКА, ОБРАЗОВАНИЕ, ОБЩЕСТВО: АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ, ДОСТИЖЕНИЯ И ИННОВАЦИИ*. 2021.
6. Xudayberdiyev, Zayniddin Yavkachevich, and Muzaffarjon Mansurjonovich Juraev. "Theoretical analysis of the continuity model of computer science and information technology in the system of professional education." European Scholar Journal 2.10 (2021): 61-64.
7. Juraev, M. M. "OA Qo ‘ysinov Description of the methodological basis for ensuring interdisciplinary continuity of the subject “Computer Science and Information Technology” in vocational education." JournalNX-A Multidisciplinary Peer Reviewed 7.6 (2021).
8. Mansurjonovich, Juraev Muzaffarjon. "DESIGNING THE STRATEGY OF STUDENT INDIVIDUALITY IN INDEPENDENT RESEARCH ACTIVITY." Galaxy International Interdisciplinary Research Journal 11.4 (2023): 1048-1055.
9. Mansurjonovich, Juraev Muzaffarjon, and Muzaffar Mansurovich Botirov. "Characteristics Of Teaching Programming Based On Different Principles." Eurasian Journal of Engineering and Technology 17 (2023): 85-90.
10. Mansurjonovich, Juraev Muzaffarjon, and Yuldashev Sherzod Sattorovich. "IMPORTANT ADVANTAGES OF ORGANIZING THE EDUCATIONAL PROCESS USING SPECIAL APPLICATIONS." Open Access Repository 4.3 (2023): 126-133.